

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 kr-ával
számíttatnak.

A nyugalom napjai.

Budapest, 1896. decz. 28.

Karácsonyi szünetre oszlott szét az országgyűlés, miután a felirati javaslatot, az ideiglenes költségvetést és az ujonezok megajánlására szóló javaslatot elintézte. A politikai világban beállott szélesend és nyugalom, mintegy rövid áttekintéssel kínálkozik a most már vége felé közeledő év eseményein keresztül.

Mint valami nagy ünnepnap hajnala, olyan rózsás színben köszöntött be az 1896-ik év, mely örökké emlékezetes marad a nemzet történetében, mert állami létünk második ezeréves epocháját ettől az esztendőől fogják számitani. Ünnepi hangulatban ültük meg az újévet és feszült érdeklődéssel, kitörni készülődő és már alig visszafojtható örömmel vártuk a magyar állam ezeréves ünnepeinek sorozatát, melyen az egész, teljes nemzet, a maga nagyságával, teljes fényével részt vett. Ha most összehasonlítom ennek az évnek első hónapjait, az utolsókkal és azokban az első hónapokban tapasztalt hangulatot, a lelkesedést szembe állítom ezen utolsó hónapok tespedt, elernyed, erősebb nyilvánulásokra képtelen

közhangulatával, midőn már semmi sem képes általános, meleg érdeklődést kelteni, bizony magam is hajlandó vagyok arra a véleményre, hogy kár is volt ezeket a szép ünnepeket rendezni, mikor azok emlékét olyan hamar elfelejtjük, mintha már legalább is tiz-tizenöt esztendővel ezelőtt történtek volna. Ma már igazán senki sem beszél sem a kiállításról, sem a millenniumi ünnepekről. A hivatalos lapnak épen szerdai száma közölte most post festum a kiállítási tüntetések újabb hosszú sorozatát, de még ez sem volt képes nagyobb érdeklődést kelteni.

Ha mélyebb lélektani okait vizsgálom ennek a mostani közhangulatnak, a gyors feledésnek, azt látom, hogy az épen nem az elégtelenségnek a jele; nem az a tulajdonképeni apathia, hanem inkább a magyar közélet lázas gyorsaságának kell tulajdonítani azt, hogy oly hamar felejtjük a tegnapi napot. Mert egyszerűen nincs időnk arra, hogy azon nagy elfoglaltság mellett melyben naponta élünk, sűrűen hátra tekintgessünk, különben elmaradunk. Sőt épen azért volt a készülő millenniumi és kiállítási ünnepek előtt oly élénk a hangulat,

folyton fokozódó az érdeklődés ezen ünnepek iránt, mivel ezek a szép napok még előttünk állottak és azok elérésére, megvalósítására törekedtünk, mikor aztán elmúltak az ünnepek, a gyorsan változó életviszonyok más feladatokat tűztek elénk.

Természetesen, mikor még sokkal egyszerűbbek voltak az életviszonyok, akkor az ilyen nagyobb nemzeti emóciók sokkal tovább foglalkoztatták az embereket. Berzsényi Dániel nem ott a szombathelyi táborban írta meg híres ódáját az utolsó nemesi felkelésről, hanem évekkkel később foglalkoztatta kedélyvilágát ez a nagyszerű kép, ez a nevezetes esemény, mely a nemzeti költőt egyik legszebb ódájának megírására fellelkesítette. Most egy nap alatt többet élnek az emberek, mint akkor éveken keresztül. Most a napi sajtó, mely ezt a lázas, nyughataatlan, szünetet nem ismerő jelenkori közéletet tükrözi vissza, valósággal tulfeszíti az érdeklődés idegszárait, kifárasztja azt. A mai, többnyire felszínes újságolvasónak mindig friss újság kell; a régiebb keletű, bár komolyabb bolgokkal nem foglalkozik. Sokkal inkább érdeklő egy rendőri hajsza egy gyilkos vagy kassza-

T Á R C Z A.

Gratis.

Írta: **Beksiós Gusztávné:**

Beírátták Földiek fiukat a közeli városkában az első évi gimnáziumba. Annyi módjuk volt, hogy a sok gyermek daczára, kis postamesteri fizetésükből vehettek a kis Lajosnak eszimat és egy öltözet ruhát. Fehérneműt édes anyja varrta, rendezte.

De azután a keresztelevelén és szegénységi bizonyítványán kívül, melyet négy forintot beszereztek, már nem volt egyebe.

A gimnázium a reformátusoké volt. Mikor a kis Lajost az igazgatóhoz bevittek s az ő elemi bizonyítványait átnézte a szegénységivel együtt, így kiáltott fel:

— Per amorem Dei! még egy kol-dus! Már csakugyan nincs hely! In-gyenes nincs!

De a kis fülíg veresedő Lajos oly esdeklően nézett okos szemeivel, hogy a főigazgató félrefordítva tőle tekintetét, így mormogott:

— Persze tanulni szeretnél. A status a mi vállainkra dob! No, levesed lesz kölyök!

— De lakásom sines! — motyogta a kis fiu.

— Na, hát hova dugjalak? A kol-

legiumba? He? Az nem lehet! Lakásra én nem vehetek ide!

A postamester elhalványult. Az ő kis fia az utczán nem lakhatik. S a köz-ségi tanító azt ígérte, hogy a kis Lajost a református hitközség kollegiumába be-juttatják kitünő bizonyítványa folytán.

Nyilván látta a főigazgató az apa ke-servét, tehát így szólt:

— Postamester uram, a fiu itt ma-radhat! Feltételesen! Ha jól tanul, ha példakép gyanánt viseli magát! De egyet kikötök! Nekem a fiu tetszik, itt fog egész érettségiig maradni és theolo-gus lesz!

— Nagyot sóhajtott az apa, nagyot dobbant a büszke gyermek szive s mind-ketten hallgattak.

— Nos talán nem tetszik? Kato-nát akart belőle csinálni? Azt neveltesse katonaintézetben! Vagy valami világi kol-dust? Diplomás proletárt? Postamestert? Ehhez az én zsebemből nem adok ki egy garast sem. Mert ne higye, hogy a mi zsebünk feneketlen zsák! A mi bögréink sem azok a bizonyos, örökké telt zsiros fazekak!

Ha a fiu lelkes lesz, itt marad! Okos fiunak látszik!

A szegénységi bizonyítvány szerint még több testvére osztozik vele a földi nyomoruságban. Még püspök is lehet!

Itt maradok édes apám! — felelte a kis Lajos, kinek eszébe jutott a püspöki jó mód, eszébe jutott az édes anyja gondja,

nyomora. És kezét csókolva az igazgató-nak, így szólt apjához:

Menj haza apám! Mondjad meg anyámnak, hogy püspök leszek!

Sirva ölelte meg az apa gyermekét és odafordult a pukkanásig hahotázó igazgatóhoz, hogy megköszönje jóságát.

De ez burnót-szelenezőjébe dugván orrát, így marasztotta ebéden a posta-mestert.

— Illő, hogy leendő püspökünk apját is meginvitáljam.

Az igazgató a többi tanárokkal elég jó ebédet evett.

A postamester boldogan vált meg fiától azon tudatban, hogy gyermekét jól, sőt uriasan ellátva hagyhatta. S a kis püspök jelölt nyugodtan foglalta el fiók-ját, vaságát, hogy a többi fiukkal meg-ossza tanulmányaikat és kevés szórako-zásaikat.

Év végén Lajos mint első eminens sietett haza szüleihez vakációra.

Boldogan ölelték át szülei. Boldogan a testvére. A „kis püspök“ volt neve az egész családban és az egész községben. S ő e címre csak büszke lett.

Eljött az érettségi vizgája is és az egész tanári kar sirva ölelte keblére a jeles ifjut, ki ódáival és jeles munkáival nem egy dijat nyert már.

A postamester szive remegett a boldogságtól, merta gimnázium főigazgatója kilátásba helyezte, hogy a jeles növendé-ket Svájczba küldik theológiára.

betörő, közönséges zsvány után, mint a legfontosabb állami és nemzeti ügy, ha már azokra vonatkozólag semmi újabb érdekfeszítő részletet nem olvashat a szenzációból élő lapokban; mert kedélyvilága a napi események pillanatnyi behatása alatt áll.

Már most kérdezzük, hogy a nagyközönségre mégis mi lehetett ezeknek a milleniumi ünnepeknek erkölcsi hatása, a melylyel ezeket a költséges látványosságokat és valóban megható ünnepeket rendezték. Vajjon annyi volt-e ezeknek erkölcsi hatása, csupán mint egy színi előadásé, melylyel már másnap nem foglalkozunk.

Hát ennél jóval több volt.

A milleniumi ünneppel különösen elértük célunkat a külföldre való hatás tekintetében. Nincs a föld kerekiségének olyan zuga, a hova el nem hatott volna hire ezeknek a nagy állami ünnepeknek. Az európai, de az egész világ közvéleményében egészen más világitásban állunk, mint eddig állott ez a sokszor félreértetett, oktalanul gyűlölt és lenézett magyar nemzet. Maga a magyar állameszme tudata ezután elfoglalta jogos és őt megillető helyét a nyugati művelt nemzetek közvéleményében, melynek különösen napi sajtója téves nézeteket terjesztett felőlünk. Most ime köztudomásra jutott az egész világon, hogy a magyar nemzet immár ezer éve európai honos és Európa régibb államalkotó nemzetei között foglal helyet. Tudja ezt most már a civilizált világon mindenki.

De nem kicsinylendő a

millennium erkölcsi hatása saját honfitársainkra sem. Mint mikor a lakodalom után a legtávolabbi vidékekről összecsesődített rokonság, sógorság, komaság ismét eloszlik a szélrőzsa minden irányában, aztán abban hagyott foglalkozása után lát, akként tértünk vissza mi is magyarok a nemzeti ünnepekről, melyekben egy szívvel vettünk részt. De senki sem tagadhatja, hogy ezen összejövetel által rokonsági, együttérzési érzelmeink tetemesen gyarapodtak. Az a tudat, hogy mindnyájan magyarok és ebben a hazában összetartozandók vagyunk, ezek az államalkotás legmélyebben fekvő tényezői, a nemzeti érzelmek hatalmas táplálékot nyertek ezekből a nemzeti ünnepekből. Az olympusi játékoknak is az volt a céljuk, a hajdani korban, hogy a görög faji egység, nemzeti összetartozandóság érzelmeit folyton ébren tartsák; ne engedjék ezt a nemzeti eszmét elhomályosodni.

Ez a nemzeti érzelmekre való hatás azonban nem mérhető meg a szemmérték szerint. Ez a hatás olyan mint a jótékony nyári eső és midőn utána egyszerre csak azt látjuk, hogy az egész mező felvirul és üde légáramlat tölti be a portól mégtisztított légűrt.

Az azonban már ennek az általános hatásnak politikai következményei is jelentkeznek a mi közéleti viszonyainkban. Az egyházi politikai reakció, mely a nagy politikai elvi harcokat követte és a mely Németországban évtizedek mulva is erősen megsibbasztotta a német nemzeti egység erejét, nálunk jóformán elenyészett. Az

a néhány néppárti képviselőből álló csoport legfeljebb csak parodiája lehet a német cenztrumnak, mely az ottani egyházpolitikai reakciót ugyan a revízió jelszava nélkül, de továbbra is képviseli.

Igy tehát nem kell tartanunk attól, hogy a nagy politikai elvi ellentétek, a melyeket az egyházpolitika felidézett, továbbra is darabokra szakgassák a politikai nemzet testét és azokat kárhözátos szélsőségekre tereljék. A nagy nemzeti ünnepek elfelejtették az egyházpolitikát. A fölött már napi-rendre tért az ország józan közvéleménye. A mostani kormány pedig helyesen fogta fel a helyzetet, midőn minden politikai ténykedését oda irányítja, hogy az egyházpolitikai reakció jogosultságát meghiusítsa, a nélkül azonban, hogy az ellenkező és szintén szélső álláspont képviselőit ez által féltékenynyé tenné.

Innét van, hogy egyáltalán nincs is ellenzéki szellem ebben az országban; az ellenzéki vállalkozások sorra dugába dőlnek. Nemesak az általános választások bizonyították be ezt a véleményt, hanem még inkább azok az események, a melyek azóta történtek. Az ellenzék minden erőmegfeszítés daczára, a leghálásabb téren, a felirati vita alatt sem volt képes hatást kelteni az ország közvéleményében az ellenzéki álláspont mellett.

Szomoruan végződik tehát az a millenárius év az ellenzékre nézve. A kormány és pártja azonban új reményekkel s meggyarapodott bizalommal lépi át az újév küszöbét.

R.

Mint gyermek hagyta ő el a szülei házat s most mint szép, daliás ifju jött haza, utolsó szünidőre.

Ismerősök serege özönlötte el e hetekben a szegény postamesterék házat. Mindenki boldog volt, ha e kedves ártatlan, szép ifjut láthatta, ha beszélhetett vele! S Földi Lajos tulboldog volt e szeretet által.

Már látta magát mint püspököt, ki agg szüleit istápolja. Már látta magát, mint nagy szónokot.

Kitűnő organuma volt. Rhetoriáját ugyszólván születte már tudott. Érezhangjában az egész tanári kar gyönyörködött.

Szünidejének második felében egy szintársulat jött a községbe. A község vendéglőjét alakították át szinpaddá s az elég jó társulat itt játszott.

Földi Lajos, kit testvérei és ismerősei bálványoztak, nem tagadhatta meg kérelmüket s ő is a nézőtérén foglalt helyet. Innét hallgatta a soha át nem érzett, földi szerelem lángoló szavait.

A szigoru kollegiumban csak a szent történetek, a vallási ihlet lelkesítették.

Itt hallotta legalább a hazájukért tűzbe, vízbe rohanó őseink vitéz és szerelmi tetteit.

A komor kollegium falai közt Hunyadi János, Mátyás király alakja egy-

egy méltóságos hős alakot öltött, — itt a szinpadon rokonszenves és egyuttal szerelmi hősként ismerte meg őket.

S a primadonna! A szép hős nő, ki ma királynő, holnap apáca, holnapután feleség volt.

Gyönyörű szemei tüzpillantásokat löveltek a nézőtérén sápadozó ifju theologusra.

Lajos lázban égett! Baraczkaszinü ártatlan arca sápadozott. Éjjel csupa zürzavaros képekkel telt álmái valának, nappal alakot öltöttek ez álmok s a szép primadonna alakja hivogatóan csábítá magához az ifjut.

Mint református lelkész színésznt nem vehetett el feleségül. Tehát neki kellett helyzetén változtatnia.

Már megjött a svájci theológiára felvételi írása; már szülei csomagolni kezdtek számára, örömkönyvekkel bucsuztatták, nagy jövőjén elmerengtek, — midőn a szintársulat elbucsuzott a községtől és vele Lajos is.

— Nem leszek pap! nem leszek püspök! Ne haragudjatok! Eltévesztetem pályámat! Színész leszek! E sorokat hagyta hátra asztalán s elszökött a szép primadonna után.

Haját tépve, kétségbeesve rohant a reményvesztett postamester be a szomszéd városba, egyenesen a főigazgatóhoz.

Sirva beszélte el baját, szerencsétlen fia szökését, jóltevőjének.

Az ősz ember elhalványult. Fölemelte a roskadozó apát s így szólt:

— Canis mater!

— No, ne izéljen, maga nem vesztett semmit. Nevelje fiait postamesternek. Ne emelje magasra őket! Maga nem vesztett annyit, mint én, ki „gratis! gratis!“ tanítottam neveltem, püspökké akartam fölképezni! S lett belőle egy földönfutó, talán „rossz“ színész.

S ez órától fogva a vén igazgató szíve megkeményedett. Hiába sirnak előtte vagyontalan, de jó bizonyítványu gyermekek szülei. Mindég így felelt:

— A hely megtelt, több ingyenes hely nincs! En gratis nem nevelek — színészeket.

Földi Lajos pedig valamely vidéki városban szavalja tüzzel a szinpadon es-ténként a primadonnának: „Szeretlek.“ De nappal? Nappal a primadonna nem „öt“ fogadja.

Nappal eszébe jut a megtévedt és soha pályához nem térhető ifjunak az a ezim, melylyel tanárai, melylyel szülei, testvérei illették:

— A kis püspök!

Valahol egyszer csak meghal és eltemetik, a mint nevelték, „gratis.“

— **Belföldi hírek.** (A kiegyezés.) Gróf Badeni, Bilinski, báró Glanz és gróf Ledebur osztrák miniszterek az ünnepek után azonnal Budapestre érkeznek, hogy a kiegyezési tárgyalásokat a magyar kormányval újra megkezdjék. A tárgyalások az összes kiegyezési kérdésekre — a quóta kérdést bele nem értve — ki fognak terjedni. A quóta-kérdés, tekintettel arra, hogy az osztrák Reichsrathot legközelebb fölösztatják, az új Reichsrath pedig csak márczius végén lesz ama helyzetben, hogy új quóta-bizottságot küldhessen ki, formálisan továbbra is pihenni fog. Azonban anélkül is elég kérdés kerül majd szőnyegre. Ilyenek a vám és kereskedelmi szerződés, a vasúti tarifára vonatkozó megállapodás. A fogyasztási adók- és az általános egészségügyi intézkedésekre vonatkozólag, hír szerint, már teljes megállapodás jött létre. Nagyon valószínű végre, hogy a két pénzügyminiszter, ez alkalmat fölhasználva, a valuta és a bank-kérdés tekintetében is végleges határozatot fog hozni. — (A pápa a magyar liturgia ellen.) A magyarországi görög katolikusok tudvalevőleg mozgalmat indítottak a czélelől, hogy Magyarországon a liturgia ezentúl magyar legyen. A pápa most encylikát intézett a magyar püspökökhöz, a melyben állást foglal a magyar liturgia ellen s megtiltja annak a követelését, sőt a magyar szerkönyveknek megsemmisítését követeli. Az eperjesi püspök már közölte is papságával ezt a pápai encylikát. — (Két új törvényjavaslat.) Két fontos törvényjavaslatnak a benyújtását jelezte a földmívelési miniszter a képviselőház pénzügyi bizottságának egyik legutóbbi ülésében. Az egyik a *mezőgazdasági hitel* szervezésére vonatkozó törvényjavaslat, melyre nézve az érdekelt miniszteriumok közt immár létrejöttek a megállapodások. Még előrehaladottabb stádiumban van a másik, a *szövetkezetekről* rendelkező törvényjavaslat, mely a mostani országgyűlés első ülészakánának folyamán a képviselőház elé fog kerülni.

— **Külföldi hírek.** (Kormányválság Szerbiában.) Belgrádban a Novákovics kabinet lemondott s a lemondást a király elfogadta. (Sztambulov gyilkosainak póre.) A szófai törvényszék a tárgyalás harmadik napján Sztambulov nejét hallgatta ki tanuként. Sztambulovné kijelentette, hogy nem akar vallani. Vádlottakat nem tartja bűnösöknek, mert a kormány eszközei és áldozatai voltak. A gyilkosság intellektuális bünszerzőit kellene megbüntetni. Nem akar itt vallani, mert az egész világ ismeri őt és az elnök és az államügyész még talán jobban, mint mindenki más. Erre Sztambulov neje eltávozott a törvényszéki teremből. A törvényszék azután még bírói szemlét tartott a gyilkosság színhelyén, mire befejezték a tanukihallgatást. Ma kezdődnek a vád- és véd-beszédek.

Új rend a városházán.

— Tanácsnokok és jegyzők beosztása. —
Debreczen, december 28.

Háromszor negyvennyolcz óra mulva életbe lép Debreczen város új szervezete: s az ősi civitas minicipális jogait és belügyi kormányzását ezen új szervezet alapján fogják gyakorolni a végrehajtással megbízott közegek: a tisztviselők.

A város közönsége a jó és gyors közigazgatás előnyeiért nagy áldozatokat hozott. A tisztviselők képességétől, munkaszeretettől függ igen sok tekintetben, hogy mily módon fognak beválni az új szervezethez fűzött remények és igények. — Mint festmény a kép ke-

retnek, mint lélek a testnek, akként adnak a tisztviselők tartalmát és életet a betükből összerótt, január elsején hatályba lépő új szervezeti szabályzatnak.

Épen ezért nem csekély jelentőséggel bír a tanácsnak legközelebbi ülése, amelyen tagjai között felosztotta a szervezeti szabályzatban csoportosított ügyek el-látását.

Tudósítónk erről a következőket írja

Karácsony másodnapján összegyűltek a tanács és a jegyzői kar tagjai Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklété alatt s beosztották egymás között a tanács hatáskörébe utalt ügyeket; valamint a jegyzői gárda tagjait is kirendelték a különféle bizottságokba a jegyzőkönyvek vezetésére.

Az új szervezet a tanácsra tartozó ügyeket a munka arányos felosztása tekintetéből hét osztályba sorozza, lehetőleg egy ugyanazon tárcza keretébe osztván be a rokon vagy hasonló természetű ügyeket.

Az ekként csoportosított ügyosztályok vezetésétől a következőleg gondoskodott a karácsonyi tanácsülés:

I. Jog- és pénzügyi osztály vezetője:

Vecsey Imre tanácsnok.

Hatáskörébe tartoznak: a város jog- és peres ügyeinek előadása, városi követelések behajtása iránti intézkedések; kegy- és nyugdíjazás iránti kérvények, vízszabályozási ügyek és belvízkérdések, vasúti ügyek, kölcsön és pénzügyek s e körüli tárgyalások, pénzkezelési szabályzatok, költségvetési és zárszámadási ügyek. az összes városi pénztárakra való felügyelet, ezek számadásainak vizsgálatából eredő tárgyalások, ügykörébe vágó utalványozások, város vagyonának nyilvántartása, leltározása, kárbiztosítása; tartozások behajtása, elengedése és leírása, adományozások a és jutalmazások, városi vagyonok hasznosítása, városi vállalatokra, bérletekre — kivéve a gazdasági ügyosztályhoz tartozókat — vonatkozó szerződési feltételek, árlejtések körüli eljárás, ingatlanok szerzése, elidegenítése.

II. Gazdasági és erdészeti ügyosztály vezetője: **Király Gyula** tanácsnok;

az erdészeti ügyekben előadó **Török Gábor** erdőmester. Ez ügyosztály személyzetéhez tartoznak még négy erdész; a körkemencei művezető, téglá felügyelő; ménesmester; mátai biztos, külsőségi állatorvosok; város gazda és gazdasági gyakornok.

A gazdasági tanácsnok hatásköre a következőkben körvonaloztatott:

a város összes földbirtokaira való felügyelet; külsőségi építkezések; erdészet és erdőségi kaszálók ügyei, birtokhatár megjelölési ügyek; községi dűllő utak ügye; faiskolák és fairtasok; kártékony állatok és növények irtása; hasznos házi állatok és madarak óvása; mezőéri intézmény; bitang jószágügy; állategészségügy; állatvásárok gazdasági tekintetben; vadászati ügyek; halászt; méhészt; kertészt; határ kérdések; gazdasági statisztika; külsőségi esatornázás; polgári faillietmény; ménes; törzsgulya; városi fogatok; gazdasági és háztartási anyagszerek beszerzése és kezelése; cserép és téglagyár gazdasági tekintetben; dézma téglagyártás, általában minden gazdasági ügy.

A városgazda és az erdészeti személyzet munkakörét külön részletezi a szabályzat.

III. Rendészeti, egészségügyi és építkezési ügyosztály vezetője:

Körner Adolf tanácsnok; mellette építkezési és műszaki ügyekben mint

előadó működik a tanács előtt a főmérnök.

Ezen tárcza keretébe tartoznak:

Mindennemű a tanács intézkedése alá eső közrendészeti ügy; tűzoltói intézmény; rendőrhatalósági határozatok, itéletek elleni felebbezések ellátása; egyleti ügyek; külföldi utlevelek; hatósági bizonyítványok; közegészségügyek, járványügy; gyógyszerügyi ügyek; a közkörház ügyei; közvágóhid, utczák, közterek szabályozásai, utczakövezések, esatornázás; telek felosztások, vízvezeték és közkutak; közvilágítás; mérték hitelesítés; piacrendezés; közlelmezési ügyek; középítkezések, ezekre vonatkozó pályázatok, árlejtések, ellenőrzés, utalványozások stb; városi középületek ügyei; magénépitkezések.

IV. Közművelődési és közoktatási ügyosztály vezetője:

Roncsik Lajos tanácsnok.

Ezen szerintünk majdnem legfontosabb, városunk szellemi fejlődésére, igazi nagysága biztosítására nézve mindenestre elsőrangú hivatással bíró tárcza körébe tartoznak:

a közoktatás ügyei; iskolák segélyezése; iskolai építkezések és iskolaépületek ügyei; a város által segélyezett tan és nevelő intézetek feletti felügyelet; kisdédovás; tankötelesek összeírása; különböző hitfelekezetek segélyezése; a közigazgatási hatóság ügykörébe utalt felekezeti ügyek; közművelődési ügyek; kiállítás ügyek; szegény ügy; segélyezések; színházi ügyek; nagyerdei fürdőház és nyaralók kezelése.

Az új szervezeti szabályzat 202. §-a szerint a kulturtanácsnok egyuttal **színházi felügyelő** is.

V. Adó, javadalom-kezelési és statisztikai ügyosztály vezetője:

Hajdu Gyula tanácsnok.

Ezen ügyosztályhoz osztattak be:

állami egyenes adók és illetékek összeírására, kivetésére, végrehajtására vonatkozó ügyek; városi pótdadók ügye; a város adóhivatala és adópénztára feletti felügyelet; utadó kivétele és behajtása; a várost közvetlenül vagy közvetve terhelő mindennemű adóztatás körüli eljárás; a hadmentességi díjak nyilvántartása; illeték nyilvántartás; birtoknyilvántartás; vám- és javadalmi ügyek; fogyasztási illeték; kövezeti és hidvám; piaci és helypénzszedési jog; ital- és fogyasztási adóügy; a város adóhivatali személyzet ügykezelésének főfelügyelete s a személyzeti ügyei; népszámlálás és statisztikai ügyek.

Az adó és javadalomügyi tanácsnak mellé megfelelő számú kezelő és segéd-személyzetből álló hivatal van szervezve.

VI. Katonai és illetőségi ügyosztály vezetője: **Oláh Károly** tanácsnok.

Ezen tárcza ügyei:

illetőségi, települési ügyek, kórházi költségek megtérítése, illetőségi bizonyítványok, honosítás; ujonczozási s általában a tanács hatáskörébe utalt összes katonai ügyek; népfölkelés, beszállásolás, előfogatozás, ló és szekér összeírás; lak-tanyai és mozgósítási ügyek; jelentkezési kötelezettségek elmulasztása esetében pénzbüntetések kirovása, behajtása, katonatartás megváltásának ügyei; katonai nyilvántartás; ellenőrzési szemle megtartása; katonai ügyekre vonatkozó felszólítások, megkeresések kézbesítése.

Ezen tanácsnok mellé egy fogalmazó, egy igtató, kiadó-, irattárnok, két szállásoló biztos, két kórházi biztos, egy népfelkelési nyilvántartó és egy írnök van kirendelve.

VII. Iparügyosztály vezetője: **Bészler Károly** tanácsnok, aki egyuttal árvaszéki elnök.

Hatáskörébe tartoznak:

iparügyek és iparkihágási ügyek II. foku elintézése; iparrendészeti ügyek; iparos tanonciskolák ügye; általában minden ide utalt ipari és kereskedelmi ügy.

A különféle szakszervezetekben az **elnöki és jegyzői teendőket** következőleg osztotta ki a tanács:

a jog- és pénzügyi bizottság elnöke (a szervezet értelmében): **Vecsey Imre**; jegyzője **Varga Károly**;

a gazdasági bizottság elnöke: (a szervezeti szabályzat értelmében) **Király Gyula**; jegyzője: **Szabó Kálmán**;

a színházbizottság elnöke: (a szervezet alapján) **Simonffy Imre** polgármester; helyettes elnöke **Komlóssy Arthur** főjegyző; jegyzője: **Szabó Kálmán**;

A szegényügyi bizottság elnöke: (az új szervezet alapján) **Roncsik Lajos**, jegyzője: **Varga Károly**;

a nyugdíj ellenőrző bizottság elnöke a polgármester vagy helyettese; jegyzője: **Tóby Elek**;

az építési bizottság elnöke: a főispán, jegyzője az egyik mérnök, aki a mérnöki állások betöltése után lesz kijelölve;

az állandó színházi tisztvizsgáló bizottság elnöke: **Körner Adolf**, jegyzője: **Tikos Imre**;

a ménesrendező bizottság elnöke: **Király Gyula**, jegyzője **Szabó Kálmán**;

a központi választmány elnöke: **Simonffy Imre**, jegyzője **Roncsik Lajos**;

az egészségügyi bizottság jegyzőjét maga választja; jegyzője **Csóka Sámuel**;

az állandó statisztikai bizottság elnöke **Simonffy Imre**, jegyzője **Csóka Sámuel**;

a kórházi bizottság elnöke **Simonffy Imre**, jegyzője **Varga Károly**;

az erdő rendészeti bizottság és II. foku bíróság elnöke gr. **Degenfeld József**, jegyzője **Szabó Kálmán**.

Néhány más bizottság elnöke és jegyzője csak ezután fog megválasztatni.

EMKE.

— A debreczeni és hajdumegyei EMKE fiók gyűlése. —

Debreczen, december 28.

Aminek minden magyar ember szívét, lelkét át kellene hatni, lelkesedésre, tehetsége szerint való áldozatkészségre buzdítani: azért és annak nevében gyűlt össze tegnap a városházán egy ügybuzgó kis csapat. Az erdélyi magyar közművelődési egyesület debreczeni és hajdumegyei választmánya tartotta ott gróf **Degenfeld József** főispán elnöklete alatt fél éves gyűlését. A választmány Debreczen város és Hajdúvármegye színét-javát, a köz- és társadalmi életben irányt mutató nő és férfi jeleseket számlálja tagjai közé. Mennyire emelné a nagy nemzeti eszmének, melyet az EMKE képvisel, hódító erejét befelé az egyesület tagjai között és kifelé a tömegek előtt, ha a választmány tagjai minden évben kétszer tartatni szokott gyűlésen való megjelenéstől nem sajnálnák a különben is rövid időt és a nagy nemzeti eszmének demonstrálva ünneppé avatnák ezt a napot, ha mással nem, legalább azzal, hogy mindenki hazafias kötelességének ismerje, hogy az Emke gyűlésén részt vegyen.

Ez a szelid tüntetés magyaroltunk mellett nem marad észrevétlen a nagy közönség előtt; sőt gondolkozóba ejti és lassankint újra felgyújtja szívében azt

a meleg érdeklődést, amely 12 évvel ezelőtt már egyszer a lelkesedés elemmentális erejével rezgettette meg a hazafias indulatokat. Hiszen a nagy tömeg olyan hamar felejt. Már megint nem érti, nem érzi a faji összetartás nemzetfenntartó jelentőségét és szükségét és nem tudja eléggé, majdnem sehogyse tudja méltányolni az Emke hófehér lobogójára írott eszméket és törekvéseket.

Mint őszre hajló szeptemberben a falombja, úgy hullanak a debreczeni és hajdumegyei Emke fiók egykor derékhatat alkotó falánkszából a tagok. Es ez a jelenet, amelynek tegnap voltunk tapsra és éljenzésre gerjedező tanúi, midőn egy 100 frtos alapítvány bejelentését hallottuk vala, vajha ne a hervadó ősz ritkaság számba menő kései virága lenne!

Mert szükségünk van ám nagyon arra, hogy ilyen felbuzdulás minél több hazafi szívében ismétlődjen.

Az ülésről tudósítók a következőket írja:

Gróf **Degenfeld József** főispán elnök megnyitván a gyűlést, az igazgató választmány jegyzőkönyvei alapján több folyóügy került tárgya alá. A **Márk Endre**, **Bészler Károly** és **Roncsik Lajos** által összeállított 1897. évi költségvetést elfogadták. A bevételek 1400 frtban állapították meg, még pedig 30 rendes tagtól 10 frtjával 300 frt, 300 rendes tagtól 2 frtjával 600 frt, 150 pártoló tagtól 1 frtjával 150 frt, adományokból 100 frt, perselyekből 150 frt, mulatságból 100 frt. A bevételek 25%-a, 350 frt a fiókot illeti. Ebből fedezik a 242 frtra előirányzott kiadást.

A választmány fölkeri a nőtagokat, élükön **Kaszanyiczky Endréné**, **Varga Ferenczné** és **Berger Henrikné** urnőket, hogy az Emke javára valamely mulatságot rendezzenek.

Néhány tag kilépését jelentette be; mások pedig, tehető emberek a tagságdíj fizetését tagadták meg vagy elköltöztek a városról. Ezekre vonatkozólag megfelelő intézkedést tett a választmány.

E sivar tárgynál állott fel **Kardos László** nagykereskedő s bejelentette, hogy 100 frttal alapító tagja lesz az Emkének.

A gyűlés nagy örömmel vette tudomásul a hazafias készség eme szép nyilvánulását.

Majd a pénztár állásának december 21-én készült kimutatását olvasták fel. A pénztár bevétele volt 1896-ban az említett napig: a fiók saját vagyona 1674 frt, rendes tagoktól 562 frt, pártolókiól 122 frt, adományokból 90 frt, kamatokból 4 frt. 16 kr., mulatságból 352 frt. 50 kr., összesen 2811 frt. 85 1/2 kr. A kiadások 266 frt. 18 krra rugtak. Az ekként megmaradt 2538 frt. 65 krból 853 frt. 24 1/2 kr. illeti a központot. A fiók egyesület vagyona 1685 frt. 41 krt. tesz. A karácsony másodnapján felbontott perselyekben összesen 140 frt. 13 krt. találtak. A perselyeket újra szétosztják. Kívánatos, hogy minél többen kérjenek perselyt, követe **Komlóssy Arthur** és **Ábrahám László** példáját, amaz a főjegyzői, emez az ügyészi hivatalban helyez el gyűjtő perselyeket.

Néhány más kisebb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

NAPI HIREK.

— **Városi rendkívüli közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága e hó 30-án délelőtt 9 órakor gróf **Degenfeld József** főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a bizottsági tagok a következő meghívást kapták! Meghívó a folyó 1896. évi december hó

30-ikán — szerdán — délelőtt 9 órakor a városháza nagy termében tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre. Tárgyak: 1. Belügyminiszteri körrendelet, melylyel a Rózsahelyi állami anyakönyvi felügyelő székhelyét Alsó-Kubinba helyezte át. 2. Tanácsi előterjesztés: Torontál vármegyének az 1890. évi I. t. cz. 23. §-a módosítására vonatkozó átiratára. 3. Ugyanaz: Torda-Aranyos megyének a földadó lejjebb szállítására vonatkozó átiratára. 4. Ugyanaz: az alapítványi és gyámpénztári felesleg pénzeknek elhelyezése iránt. 5. Ugyanaz: a nyugdíjszabályrendelet némely szakaszainak módosítása tárgyában. 6. Ugyanaz: melylyel **Bőr Józsefnek** a **Bárany** koresma bérlőjének haszonbér elengedése iránti kérvénye bemutatatik. 7. Ugyanaz: a szakolyi egyház kérelmére, melyben templom építéshez szükséges tégláégetéshez a guti erdőről fát kérnek. 8. Az igazoló választmány újra alakítása. 9. A közigazgatási bizottság felerészben kilépő tagjai helyének választás utáni betöltése. 10. Szakszervezetek újra alakítása. 11. Nyugdíj ellenőrző bizottság megalakítása. 12. Nyugdíjazás iránti kérvények. Debreczen 1896. decz. 22. Gróf **Degenfeld József** főispán.

— **Márk Endre kitüntetése.** Ő Felsége a királyné, mint a vörös-kereszt-egylet védasszonya, az egylet körül szerzett érdemek elismerésül sajátkezű aláírásával ellátott diszokmányokat adományozott hetven egyleti tagnak. Köztük van **Márk Endre** ügyvéd is, a debreczeni fiók-egylet buzgó titkára.

— **Postahivatal Hatvan-utcán.** A magyar királyi posta és táviró igazgatósága következő hirdetményt teszi közzé a Debreczen vásártéri új postahivatal életbeléptetéséről: Debreczen szab. kir. város területén, a Nagy-Hatvan-utcában „Debreczen Vásártér“ elnevezés alatt 1897-év január hó 1-én csupán csak feladással foglalkozó postahivatal lép életbe, mely postai összeköttetését a Debreczen város és Debreczen Péterfia közt közlekedő helyi postajáratok útján nyeri és megnyitása napjától kezdve mint a postatakarékpénztár közvetítő hivatala is működik. Nagyváradon 1896. december hó 21-én. A nagyvárad m. kir. posta és táviró igazgatóság. Szücs Kálmán igazgató.

— **Előléptetés.** A kultuszminiszter **Laczkó Károly** debreczeni állami főreáliskolai tanárt a kilencedik fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Presbiteri közgyűlés.** Az elmulashoz közeledő esztendőben tegnap tartotta utolsó közgyűlését az ev. ref. presbiterium, **Kiss Áron** püspök és **Simonffy Imre** főgondnok kettős elnöksége mellett. A gyűlés több fontos ügyet intézett el. A halálosok következtében megüresedett helyeket úgy a presbiterium sorában, mint a szakszervezetekben betöltötte. A presbiteriumba a pótagok közül a sorrend szerint következő **Tóth Béla** építész és **Zs. Pap József** hívtak be. A mostanában behívott tagok által kiegészítették a bizottságokat is. Adópénztárnoki ellenőrré lemondott **Cserepes Mihály** helyére **Bácsi András** választották meg. Az aggkorral járó betegeskedés miatt lemondását jelentette be **Jeney József** pénztárnok. A gyűlés jövő évi február 1-én menti fel hivatala viselésétől s részére 300 frt kegydíjat szavazott meg. Hosszas vitát idézett elő az adóügyi bizottság jelentése az egyházi adó hátralékok behajtásáról. Kellemetlen szépség hiány, — több: fájó seb ez az ügy a debreczeni egyház testén. Keletkezett pedig egyfelől ama kötelességérzetnek lanyhulásából, amely tápláló erejét a hivatalt az egyházhhoz fűző buzgóságból és szeretetből, mint természetes forrásból kell hogy merítse; keletkezett másfelől —

ahogy erre az elnöklő főgondnok nyíltan, lepezgetés nélkül rámutatott, abból a lepezgetésből, amelyvel az egyház ügyeinek vezetői évek hosszú során keresztül szemet hunytak az egyháztagnak kötelesség elmulasztásai felett. Mi lőn ennek a következménye? Az hogy az egyházi adóhátralékok egy évi adóösszegének négy-szeresére: hatvanezer forint elijesztő összegre nőttek. A presbiterium már két évvel ezelőtt belátta, hogy valami radikális gyógymódra van szükség, mely gyökerestől kiirtsza a veszedelmessé válható bajt. Egyik intézkedés volt azon újítás, amelyet az új adók befizetése körül léptettek életbe: ezzel jövőre nézve vélték elejét venni az adóhátralékok felgyülemelésének. De már tegnap hallhatták a panaszt, hogy ezen rendszer sem felel meg a czélnek s mielőbb reformra szorul. Egy másik határozatával a multa vonatkozólag próbált mindenek előtt áttekinthető képet szerezni a presbiterium. Ezért bizott meg egy küldöttséget az adóhátralékosok kimutatásának elkészítésével és lehető kikutatásával. Nem kevesebb mint tizenhét ezer név fordul elő ebben a szomorú listában; közülök csak 6300 egyénnek kézbesíthették az előfizetésre való felszólítást, amire aztán valami harmadfélezer forint hátralék be is folyt. Az egyháztanács korábbi határozatához ragaszkodva, az adóhátralékosok kolosszális tömegű névjegyzékét legkevesébe sem örvendező szívvél a jövő év elején átszállítja a városhoz, hogy ez közgazgatásilag való végrehajtással szorítsa fizetésre azokat, akiknek nyomára tud jutni és akiket behajtható a követelés. Természetes, hogy akik önként fizetnek, azokról időnként kimutatást küld az egyház pénztára át a városhoz s így megmenekednek az exequálás kellemetlenségeitől. Ennek az eljárásnak előreláthatólag bevehetlenség miatt egy nagy esomó adó leírás lesz az eredménye.

— De legalább tisztulni fog a helyzet. És épen ez a presbiterium czélja. Végül kimondotta az egyháztanács, hogy a felsőbb leányiskola tanárai az országos nyugdíjintézetbe beléphetnek s az ebből szabályszerint az egyházra háruló terheket elvállalja.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** A debreczeni rendőr főkapitány és a b. újvárosi főszolgabíró, mint első fokú iparhatóságok mellett működő 20—20 iparhatósági megbizottat holnap választják meg. Szavazó lapok d. e. 10—12, d. u. 2—6 óráig adhatók be az iparügyszálynál.

— **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap f. hó 25-iki száma közli azon volt önkéntesek neveit, kiket Ő Felsége 1897. január hó 1-től kezdődő ranggal a m. kir. honvédség tartalékában előléptetett. A hosszú névsorból a következő debreczeniek, vagy ismerősöket böngettük ki: hadnagyokká előléptek a gyalogságnál Bahunek Elemér, Tervei Tamás, a lovasságnál Kovácsy Kálmán, kik tiszt-helyettesek voltak. A múlt évben szolgált honvédönkéntesek közül tisztettesekké előléptek Barcza János, Palánkay Károly stb.

— **Egy honvédszázados betegsége.** A debreczeni intelligens társasköröknek kedvenc alakja volt a közelebbi múlt években Antonovics Oszkár m. kir. gyalogsági honvédszázados, ki előzőleg szintén Debreczenben a cs. és kir. 39. gyalogezrednél szolgált, mint főhadnagy. A rokonszenves, derék katonatiszt a múlt évben nősült meg, de boldog családi életét a sors nem-sokára kegyetlenül megzavarta, amit annak idején lapunkban közöltünk is olvasóinkkal. A századost ugyanis a múlt évben egy napon, midőn a péterfia utcza honvéd laktanya fölépészetén több társával lefelé jött, az ablakon keresztül a laktanya udvaráról véletlenül meglátte

egy másik tisztára, ki szobafegyverrel varjakra lövöldözött. A golyó a százados füle mögött fejébe ment. Sokáig betegen feküdt a fővárosban, többször operálták, de a golyót nem tudták fejből kivenni. Nehány hónap előtt Debreczenbe jött, még gyöngélkedve s így szolgálatát nem kezdhetette meg. Mint most részvétellel értesülünk a szerencsétlen századoson az elmebaj jelei mutatkoztak, valószínűleg a fejébe röpitett golyó következtében s olyan mérvben, hogy Budapestre, tébolydába kellett szállítani. A fiatal százados sorsa városszerre nagy részvételt kelt.

— **Szót fogadott.** A 39. gyalogezred 12. századánál egyik káplár Alföldi nevű Nánásra való ujonczot katonásan összeszidta, amiért ruháját a kapitány ur nem találta rendben. A káplár, aki e miatt maga is kikapott a kapitánytól, többek közt azt is mondta a rekrutának, hogy ha még egyszer nem lesz rendben, löjje agyon magát, vagy ugorjék le az emeletről. A megszeppent vitéz szorú szóra megfogadta a káplári tanácsot és szombatn délután szolgálati fegyverével egy félreeső helyen meglátta magát. De a golyó csak felső ajakát érte. A sebesült bakát bevitték a katonakórházba honnan rövid idő múlva gyógyulva kerül vissza a kaszányába.

— **Halálos végű szerencsétlenség.** Megrendítő halállal mult ki ma délelőtt egy áldott állapotban levő fiatal menyecske, Dézsi Jánosné. Szekeren Apafáján tartózkodó férjéhez akart kimenni. Utközben Péterfián egy bolt előtt megállította a szekere, hogy a férjének valamit vegyen. De oly szerencsétlenül lépett le a szekérről, hogy egyik lába a tengely mögé került, a másik meg fennakadt a kocsiiban. E miatt súlyos belső sérülést kapott és mire kiértek az Apafájára, a nagy vérveszteség halálát okozta.

— **Szerelm miatt.** Nádudvaron Fazekas Zsuzsanna nevű leány, aki nem rég ment haza a szolgálatból, karácsony ünnepén, míg szülei a templomban voltak, felakasztotta magát. Egy levelet hagyott hátra, melyben tettének okául szerelmi csaiódást említ.

— **Szégyen elől a halálba.** Karácsony másodnapján az erdőkerülők közel a katonai czéllövőtérhez egy ismeretlen ember hulláját találták egy fára felakasztva. Az esetről a rendőrséget azonnal értesítették s a levágott ember hulláját beszállították a közkörházba, ahol tegnap boncolták fel, anélkül, hogy kilétét megállapíthatták volna, míg ma délelőtt egy asszony jelentkezett a mezőrendőrkapitányságnál s kijelentette, hogy az öngyilkos hullájában testvérére, Kiss Bálintra ismert. Az öngyilkos ember az utóbbi időben elbetegedett s az epilepszia gyakran jelentkezett nála. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy az udvarbeliek ráfogták, hogy libát lopott s e miatti szégyenében keresett a halálban menekülést.

Törvényszék.

* **A martonfalvi rablás.** Nagyobb, körmönfontabb gazember még aligha állott a debreczeni törvényszék előtt, mint ma délelőtt. A nagy szenzációt keltett Dogály-féle, t.-büdi rablógyilkosság tettese, a kit azonban az igazságszolgáltatás keze kellő bizonyítékok hiányában nem sujthatott méltán, a büszkéményi határ és környékének réme, a félszemű **Sóvágó János**, került ma, miután ifju gyermek kora óta csaknem folyton fegyházban ült, újra egy híros rablásért a törvényszék elé. Mint annak idején megemlékeztünk róla, mikor még az egész község ében volt, 3 bekormozott képű, revolverrel, késekkel, botokkal felfegyverkezett rabló a legnagyobb vakmerőséggel rabolták ki előbb Gelberger Mór a községi pénztárnokot, azután megkötözve, családja köréből a bírósághoz Sipsos Albrethez hajtották s azt is magukhoz véve, előbb azonban megverve, a község házához

vitték, hol az ott lakó Gere László kis bírót szintén előhiva a 3 községi hivatalos személy jelenlétében, sőt a pénztár felnyitására azokat kényszerítve, a pénztárból mintegy 350 frtnyi összeget raboltak el, azután keréket oldottak. Száz körülmény bizonyít ellene, a rablásnál jelenvolt 3 tanu esküszik, hogy ő volt, a félszemű, mit igen ügyesen maszkírozott el, amennyiben a szeme helyére fényes pitykét kötött bõrre varva, a hangjára is ráösmernek, a csizmája nyoma olyau ellenáthatatlan bizonyít, hogy még a két oldalán lévő különös kerék foltok is akkurátusak és ő mégis tagad mindent. De most aligha lesz eredménye a tagadásnak. Sok ellentmondásba keveredik és a tanuk kegyetlenül bizonyítanak a kitanult betyárra. Védőügyvédje dr. Kálmánchey József, migtársai Csibi Istváné dr. Kardos Samu, Ungvári Jánosé dr. Tüdös László ügyvédek. A végtárgyalásra 67 tanu van beidezve. A bíróság következőkép alakult meg: elnök dr. Székely István, szavazó bírák Szalay József, Hoffmann József, jegyző Uzonyi Géza. Közvádló: dr. Nagy László kir. alügyész. A tárgyalás délelőtt fél 11 órakor kezdődött. Az érdekes tárgyalás előre láthatólag eltart pár napig.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* sajtótudósítójától.

Erzsébet királyné veszélyben.

Budapest, december 28. Brüsszelben Erzsébet magyar királyné kocsija séta kocsizás közben véletlen baleset folytán felborult. A királyné kísérete rendkívül megijedt, de hála az isteni gondviselésnek felséges nagyasszonyunknak semmi baja nem történt. A kocsi sérülésének helyreállítása után a királyné tovább kocsizott.

A halottrablás tárgyalása.

Budapest, Decz. 28. A budapesti törvényszék özv. Patsuné kirablása ügyében ma Török Lina szobaleányt hallgatta ki, aki bevallja, hogy Korotnai az özvegy asszony halála után 8000 frtot vett ki a kasszából.

Ór ási szerencsétlenség.

Budapest, december 28. Szörnyű vasúti szerencsétlenség híre jön Angliából. Birmingham mellett a vonat lezuhant egy magas hidról és **százhetvenhét utas meghalt.**

A kubai felkelők győzelme.

Budapest, december 28. A kubai fölkelők karácsony napján fényes győzelmet arattak. Rendkívül véres ütközetben megverték a spanyol sereget.

Egy híres tudós halála.

Budapest, december 28. Dubois Raymond tanár meghalt Berlinben.

Vidéki hirlapírók szövetsége.

Budapest, december 28. A Pannónia szállodában tegnap nagy lelkesedés közepette megalakult a vidéki hirlapírók szövetsége, a vidéki sajtó hivatásos munkásai anyagi és erkölcsi támogatására, elesett hirlapírók segélyezésére, öreg korukban nyugdíjjal ellátására. A gyűlést Kulinyi Zsigmond (Szeged) az előkészítő bizottság elnöke nyitotta meg, kifejtve az egyesülés szükségét és előnyeit. Majd Palócz László (Szeged) az előkészítő bizottság működéséről számolt be. — Ezután kimondták az egyesület megalakulását, amelynek eddig 40 tagja van. — Az alapszabályok elfogadása után megválasztották a tisztikart. Elnök Kulinyi Zsigmond, titkár Palócz László, pénztár-

nok Tömörkény István. Az egyesület tisztikara ezután Mikszáth Kálmánál és Rákosi Jenőnél tisztelgett, jó indulatokba ajánlva a szövetséget.

Milán vadászat.

Budapest, december 28. Milán volt szerb király tegnap jelen volt a budapesti szerb templomban tartott isteni tiszteleten. Délután pedig Eledre utazott vadászatra gróf Zichy Jenőhöz.

A cigányprimás hercegnője.

Budapest, december 28. Rigó Janesi cigányprimás Chimay hercegnővel még mindig Budapesten tartózkodnak. Tegnap este fél órai séta kocszizást tettek. Lakásuk előtt folyton kíváncsi nagy tömeg lesi őket. A hercegné a nedves időjárás miatt meghűlt és késő este orvost hívatott hozzá.

Elgázolt vasuti ór.

Ér-Mihályfalva. A Debreczenből tegnap este érkező vonat elgázolta Dajka János 65 éves vasuti őrt, a ki megbotlott a sineken s úgy került a robogó vonat kerekerei alá. Dajka rövid idő múlva meghalt.

Felosztatott munkásgyűlés.

Budapest, december 28. A szociálisták tegnap általános népgyűlést hívtak össze. De mivel szónokaik a hatóságokat is megtámadták. Krescsány Kálmán rendőrkapitány a gyűlést feloszlatta.

Kegyelem az örményeknek.

Budapest, december 28. Konstantinápolyból jelentik, hogy a kegyelmet kapott örmények szabadon bocsátása megkezdődött.

S z i n h á z.

(P.) Az ünnepek alatt mindenki ünnepeket, igyekezett magának minél több szórakozást szerezni — csak színészeinknek jutott ki ugyanezek a munkából, levén három nap alatt hat előadás, a naponkénti próbákat nem is említve.

Pénteken — ünnep első napján délután, gyermek és népelőadásul „*Ripp van Winkle*“ került színre; a czimszerepben Békéssy Gyula brillírozott szép hangjával, Lisbethet Kállay Lujza játszotta, Alicet Kaposssy Józsa és a kékhegyek szelleme Szende Anna volt. A tekéző dal megint kimaradt. A II-ik felvonásban a Ripp keresésére indult nők csoportja egy-egy lámpással jön, egyöntetűség, csinoság kedvéért minden nő balkezeében hozza a lámpást s jobb kezét esipőjére teszi — úgy lett most is. Egy kardalos nő azonban extra vagancia kedvéért jobb kezében hozta a lámpást és bal kezét tetete esipőjére. Nem valami nagy dolog az igaz, csak a rendezőnek lehet bosszantó s mi csak mosolygunk rajta, mert tudjuk, hogy asszony csapatot fegyelmezni emberi erőn feül álló dolog.

Pénteken este „*Viola, az alföldi haramia*“ című énekes népszimű adattott. Violát, Komjáthy János és Violánét Komjáthyiné játszotta.

Peti cigányt Püspöky Imre játszotta a régi jó alakítással. Az ő Petije minden ízében sikerült alak, melyet olyan természetességgel, amnyi keserű humorral tud felruházni, hogy igazán ritkítja párját. No persze volt is taps és kihívás bőven.

Szilágyi Vilmos (Maeskaházy) Sziklay Miklós (Nyuzó) mindketten kitűnő alakítást mutattak be. Kiss Irén (Tengeliné) Halmi Margit (Vilma) és a többi szereplők is kiváló jó alakítást produkáltak.

— Szombaton délután gyermek és népelőadásul színre került „*Tündérlak Magyarhonban*“.

Olasz György (gr. Vámbázy) kedélyes jó öreg tábornokot mutatott be. Benedek Gyula (Lajos) Vidor Dezső (Ferencz) a két huszártisztet megfelelően játszották, valamint ügyes volt Szabó Irma (Etel) és Végh Vilma (Laura) a két szerelmes leány szerepében.

Békéssy Gyula (Gyuri) a rokkant huszárt pompásan alakította, dalait mély érzéssel énekelte s azt igazi élvezet volt hallgatni.

Kaposssy Józsa (Maresa) legnagyobb esodálkozásunkra nem tudta a szövegét annak a régi magyar nótának, hogy: „*Cserebogár, sárga cserebogár*“ No pedig ezt a dalt már az öklömnnyi gyermek is tudja, méltó feltűnést keltett hát, hogy épen csak ő nem tudja. Természetes aztán, hogy a szép duettből sem lett szép duette. Hiába neki a magyar népdal nem eleme, kár is erőltetni reá, csak hadd maradjon az operetténél, ott jó dolgokat tud csinálni. Sokat tulozott s a Békéssy boszantására, annak majd minden vicchezét elmondta, a vég szavakra keveset ügyelt.

— Szombaton este ismét „*1000 év*“ adatott, melynek minden egyes képe ezuttal is kitűnően sikerült. Ezuttal a vilanygép is megfelelően működött s így az egyes csoportok, tableaux-k igen szépen voltak kiállíthatók. Volt is tombolás és ujrázás a nézőtérben kivált a „*Rákóczy*“—féle jelenetnél, melyben gyönyörűen énekelte el Kállay Lujza (Czinka Panna) a „*Repülj fecském*“ kezdetű dalt.

— Vasárnap délután gyermek és nép előadásul a „*Fekete gyémántok*“ című dráma került színre, melyben Halmi Margit (Eva) nagy művészetrel s gondos tanulmányokkal alakította a sokat hányatott szénhordó leányt. — Berend Ivánt Komjáthy játszotta elég sok erővel a közönségnek sűrűen felhangzó tapsai között.

A többi közreműködők is, mint F. Csizváczy E. (Anna) Szabó Irma (Angéla) Bartha István (Sáfrán Péter) Benedek Gyula (Salista) Follinus (Kaulmann) stb. dicséretesen működtek közre s így az összelőadás kielégítő volt.

— Vasárnap este a „*virágcsatá*“—t láttuk ötödikben. Egyelőre elég is lesz és nagyon kérjük az igazgatót, hogy még *közkívánatra* se adja hsm.rosan ezt a darabot. Maga az előadás egészében sikerült, de nem hagyhatjuk szónéklül a Molnár Ilon (Kaposssy Józsa) kéztartását. Ez természetellenes, esztétikátlan és nincs a világon olyan ügyetlen, vagy naiv molnárleány, ki úgy tartaná a kezét, mint ő. Tészéri Pista (Rubos Árpád) meg abba a hibába esett, hogy különben is képtelen szerepében tulzásokba ment. Tészéri Pista az általa bemutatott alaknak mását az életben ha feltalálja, ugy mi hajlandók vagyunk az ő kockás öltözetében és piros nyakkendőjében fényes nappal végig menni a főútcán. Vég Adolár (Vidor D) is tulzott és felette magas hangon deklamált. Br. Ikervári Niki (Follinus) elemében volt s alakításán jól mulatott a közönség, mely nagyon szereti Follinuszt. Kállay Luiza mint mindig úgy most is szépen énekel.

Végül még azt jegyezzük meg, hogy a szereplőknek nem szükséges mindig nevetni. A kit nem illett, az ne vegye magára.

Ez estén két koszorut nyujtottak fel a zenekarból, egyiket Kaposssy Józsnak, másikat Kállay Lujzának, mint a páros és páratlan legények közkölségén készült ajándékát.

A virág dobálás nagy lelkesedéssel folyt. Egyébként a darab élénken folyt.

A közönség mindhárom este megtöltötte a színházat.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 93. Bérlet 75. szám.
Hétfőn, 1896. december 28-án

A vigéczek.

Eredeti fővárosi életkép. Irta: Kövesi Albert, zenéjét szerzette: Barna Izsó.

Holnap kedden 1896. december 29-én:

A garasos alispán.

Vígjáték 3 felvonásban, irta: Kazalinczy A.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konoz Ákos.

Nyilttér.*)

Tekintetes

Lichtblau Albert urnak

a „Debreczeni katona-iskola“ igazgatójának Debreczenben

Alulírottak miután az ön intézetének 2—3 havi hallgatása után a f. 1896. év december 21 és 22-én a cs. és kir. hadtestparancsnokság előtt megtartott egyévi önkéntesi felvételi vizsgát mindannyian *kitűnő sikerrel* letették, elmulaszthatatlan kötelességünknek tartjuk *kitűnő* előkészítéseért a velünk szemben tanúsított aryai jóindulatáért ezuton hálás köszönetet mondani.

Tisztelettel

Biró Gyula, Grosz Hugó, Hügel Lipót,
Győr. R-Palota. Szász-Régen.

Kocsis Endre, Wahl Zoltán, Weigl Zsigmond
Márkosfalva. Pásztó. Dolnija-M. helyác.
(Erdély) (Heves m.) (Szlavonia)

Wohl Sándor,
Tar (Hevesm.)

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősök és jóbarátok, kik feledhetlen emlékü férjem végtisztességtételénél oly kiüntető szép számban voltak szívesek megjelenésükkel kimondhatatlan fájdalommat enyhíteni, fogadják részvétükért halás köszönetemet.

Özv. Szűcs Károlyné.

Bali selyemszöveteket 35 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima csikos, kockázott, mintázott damaszt s. a. t. (m. tegey 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva. Mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek 4

11.3-5)-49

A Marjalaki-örökösök tulajdonát tevő, a debreczeni 2899. sz. tjkvben 7361. hrsz. a. irt, a várad-utczai 2119. sorsz. ház utáni föld

ELADÓ.

Értekezhetni: Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnöknél. 1161-1-1

Női kézimunkák

előrajzolva, kezdve és készen minden hozzávalókkal a legolcsóbban kapható

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth utca 3. sz.
1036-50-5 Tessék mintát kérni.

10857
1886.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező következő ingatlanok u. m.:

1. az úgynevezett „Ökör tilalmas“ 61 hold 1588 □ öl és „füzfa“ csőszháznál 15 hold földek 6 évre.
2. A városi Szegényházzal szemben a Tóczó folyás körül fekvő összesen 44 hold és 639 □ öl majorsági föld hat évre.
3. A belvárosi kisedővoda épületben lévő bolthelyiség 6 évre, a városháza nagy tanástermében **1897. évi január hó 20. napján délelőtt 9 órakor**, a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett, nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a feltételekben kitétt kikiáltási árak 10%-át az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1896. december 17.

1154-2-2 **A Városi Tanács.**

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy

Geréby Fülöp cégnek Debreczenben

a **Martell Cognac (J.F. Martell)** forratarát

Debreczen és vidéke részére adtuk át.

MARTELL & Co., COGNAC.

1093-8 5

GERÉBY FÜLÖP

DEBRECZEN.

Ajánlja dusan felszerelt fűszer és csemegeáru raktárát

a tiszteit közönség szives figyelmébe.

Nagy választékban van folyton raktáron mindenemű kiváló finom minőségű thea, rum, francia és magyar cognacok, kül- és belföldi borok, csemege sajtok stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

1096-3 1

Tisztelettel

GERÉBY FÜLÖP.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából decz. hó 1-től kezdve a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket

szines selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és baizstokat, haraszt-kendőket, téli gyapju nagykendőket, leány- és fiu-gyermekruhákat,

valamint

szőnyegeket, függönyöket tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsátér.

1105-0-12

Több ezer db maradék női ruhaszövetből feltűnő olcsó áron!

Ujév.

Legmeglepőbb és legszebb ajándéktárgyak zenével.

Helyén valónak találjuk a t. közönség figyelmét a fényesen rendezett foraktárunknak

ujévi

kiállítására

felhívni. Az ezer és ezerféle szebbnél szebb zenélő dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak néhányat említünk fel, u. m.

NŐK SZÁMÁRA

Zenélő bonbonierek, 6.-, 8.-, 10.-, 12.-, 14.-, 16. frttól feljebb. **Zenélő varrökészlet**, peluche-dobozban 6 frt 50 kr., 8.-, 10.-, 12.- és 15.- frt árban s feljebb. továbbá **zenélő ekszertartó** 8.-, 10.-, 12.-, 14.-, 16.- frt s feljebb, **zenélő keztyű-tartó** 10.-, 12.-, 15.-, 18.- frt s feljebb, **zenélő pipere- és illatszer-készlet** 8.-, 10.-, 12.-, 15.-, 18.- frt s feljebb, **zenélő albumok** gyönyörű kivitelben 7.-, 8.-, 10.-, 12.-, 14.-, 16.-, 18.- frt s feljebb.

A fent ábrázolt s nickeiből készült karácsonyfa-állvány ünnepélyes zenekísérettel mellett lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 20-25 frt.

Phönix, Manopan, Ariosa, Aristou, Sonora, Herophon a legutányosabb áron kaphatók.

Háztartásra ajánlhatók:

Boros vagy vizes palack zenével, esiszólt üvegből finom 12, 14 frt s feljebb. Sörös-kancsó zenével, kődedényből, cin-fedéllel kivitel szerint 10, 11, 12 frt. Sörös-korsó zenével, esiszólt üvegből, cinfedéllel 12 frt s feljebb. Likör-készlet zenével hárfalakban, fekete talappal 1 palack 6 üvegesével, finom kivitelben 16 forint, Csemege-tálca zenével, üvegből, esiszólt és mázolja kivitel szerint 12-14 frt. Zenélő aquarium, 25 frt és feljebb.

STERBERG ÁRMÍN és TESTVÉRE
es. és kir. szabadalmazott hangszeripar.

Kitüntetés! A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi állami érem“-mel, melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis czégünk nyert el.

BUDAPEST, VII. KER., KEREPESLUT, 86. SZÁM.

Az összes hangszerek legdusabb tárháza.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, citerák, harmoniumok, zongorákról, stb. ingyen és bérmentve küldetik. Árjegyzék kérésénél kérjük megnevezni, hogy miféle hangszerről kívánatik az árjegyzék.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; foraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

Eladó dohányszín.

A szoboszlai út mellett, közel a szikgáti cserépvetőhöz, egy 9 öl hosszú s 4 és fél öl széles, ágasokra épült, deszkaoldalú dohányszín nádfedéllel,

azonnal eladó.

Értekezhetni iránta: Nagy-uj-utcán 1699. sz. a. 1150-3-2

Milliók hevernek

parlagon, mivel a sorsjegytulajdonosok nem ellenőrzik sorsjegyeiket vagy megbízhatlan sorsolási lapot járatnak.

Fizessünk elő a „Pénzügyi Ujságra“.

Pénzügyi Ujság

legteljesebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb pénzügyi, tőzsdei és sorsolási szakközlöny.

A „Pénzügyi Ujság“

közi az összes magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, záloglevelek, kamatozó kötvények, el-sőbbégi kötvények és részvények hiteles sorsolási lejtromait.

A „Pénzügyi Ujság“

kimerítő és megbízható információkat szolgáltat az értékpapírcsés viszonyairól.

A „Pénzügyi Ujság“

rendes tudósításokat hoz a gabona- és termény-piacról.

Előfizetési ára:

Budapestben házhoz hordva vagy vidékre postán szétküldve egész évre

1 frt 50 kr.

Előfizetők egy év leforgása alatt 30 sorsjegy húzásain ingyen játszanak.

Előfizethetni legcélszerűbben postautalvánnyal vagy a kiadóhivatalban.

Tessék mutatványszámot kérni!

(BUDAPEST, V. ker., Fűrdő-utca 1. szám.)

Szeplő, májfoltok és az arcz minden tisztátalansága ellen legjobb szer a **Dr. Sichulsky arczkenőcse.**
Egy tégely ára 50 kr.

Kitünő hatású bedörz-ölő szer **osuz, kőszvény és derékfájás ellen, rándulás vagy hüllés okozta ideg- és izomfájdalmakat** biztosan megszünteti a ma már nagy elterjedtségnek ösvendő

PARADICSOM SZESZ

nagy üveg 1 forint, fél üveg 50 krajczár.

Köhögés, rekedtség, náthaláz ellen biztosan hat a

Dr. Balassa melthea,
egy doboz 20 kr.

Felsorolt szerek kaphatók

FÜLEKY PÁL gyógyszer-tárában
DEBECZEN, Péterfia. 610-25-8

Első magyar orvosilag elősmert mü mell-fűző gyár.

A női szépség

kecsességét és eleganciáját nagyban emeli a jó fűző, különösen, ha oly kitünő híru czég-1148-0-5 től való, mint

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN,

Fötér, Huber-ház, a megyeháza mellett, a hol dus választékban kapható

Bécsi, párisi, gummi sport,

ugyszintén **dajka-fűző, alkalmi fűző gummi-részekkel, valamint nyári és hasfűző, vállfűző (geradehalter).**

Mindezen fűzők mérték után 6 óra alatt készíttetnek.

Folyton nagy készlet, nagy választék 40 krtól feljebb.

Videki megrendelések 6 óra alatt készíttetnek. Képes árjegyzék ingyen.

Végkiárulás.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy tulhalmazott raktáramat

minden elfogadható áron

kiárusítom.

Férfi és fiu kalap . 50 krtól,
" " " sapka . 30 "

Férfi és fiu ingek . 80 krtól,
Nyakkendő . 10 "

Önkötő 40 krtól,
Leány- és fiu-ruhák . 50 "
Női derék-fűző (Mieder) 80 "

Férfi-, női- és gyermek alsó tricót-ruha, gummi- és commod-czipő, harisnya, kötött és bőrkeztü.

Női háztartási, disz- és selyem-kötények, báli keztyü és legyező.

Kézi bőrönd és táska, pénz- és szivartárcza, sétabot, férfi-czipő és még több, itt fel nem sorolt cikkek, **rendkívül jutányos árban** kaphatók.

Minél tömegesebb látogatást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Faller Gyula,

url és női divat-raktára,

Piacz-ntoza 1901. sz. a., a Hungária kávéház mellett.